

**2020-IMI AVATANGIISINUT
ANINGAASAATEQARFIK
PILLUGU NALUNAARUT**

.....

**BERETNING OM
MILJØFONDEN 2020**

IMAI

Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu	4
2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit tapiissutit agguarneqartut	10
2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup aallutai	10
Qinnuteqarnerup ingerlasarnera	10
Avatangiisini suliassanut 28-nut neriorsuuteqarneq	12
Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi suliat	16
Anartarfilerineq	18
Eqqakkanik immikkoortiterineq	22
Avatangiisit pillugit ingerlatitseqqittarneq	30
Eqqakkanik assartuussineq	38
Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup isertitai	44
2020-mi isertitai	44
Isertitassat	44
2021-mut naatsorsuutigisat	46

INDHOLD

Om Miljøfonden	5
Tildeling af tilskud fra Miljøfonden i 2020	11
Miljøfondens fokus i 2020	11
Ansøgningsproces	11
Tilsagn til 28 miljøprojekter	13
Miljøfondens projekter	17
Natrenovation	19
Affaldssortering	23
Miljøformidling	31
Transport af affald	39
Indtægter til Miljøfonden	45
Indtægter i 2020	45
Kommende indtægter	45
Forventninger til 2021	47

Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu

AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIK SUNAANA?

Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit suliat Kalaallit Nunaanni avatangiisinut iluaqutaasut tapersorneqarput. Aningaasaateqarfimmi inuit inuunermi atugaat aammalu uumasut naasullu piujuarnissaat ataqqillugu avatangiisinut piujuartitsiviusumik ineriartortitsinerup n-kittorsarneqarnissaa siunertarinqarpoq. Avatangiisinut Aningaasaateqarfik 1. januar 2019-imi pilersinneqarpoq.

ANINGAASAATEQARFIMMI ANINGAASAT SUMINNGAANNEERTARPAT?

Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup isertitai avatangiisinut akitsuutinit pissarsiarineqartarput. Ullumikkut nukisiornermi tunisassianut avatangiisinut akitsuutit aningaasaateqarfiup isertitarisarpai. Ukiuni tulliuutuni avatangiisinut akitsuutinit poortuutinnullu aqqissuussinernik amerlanerusunik, aningaasaateqarfiup isertitsivigisartasaanik atuutsitsisoqalersinnaavoq.

AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIUP ISERTITASSAANNUT TUNNGAVISSAT TUNNGAVILIISUT MARLUK:

1. Avatangiisinut akitsuutit avatangiisini pitsanngorsaanissamut immikkoortinneqartarput. Taamaalilluni avatangiisinut akitsuutinit isertitat Avatangiisinut Aningaasaateqarfik aqutigalugu atorneqartarput, taamaattumillu akilikkat aammalu akiliutit sumut atorneqartarneri imminnut ersarissumik ataqatigiippat.
2. Avatangiisinut akitsuutit mingutsitsisumit akilerneqartussaapput. Tassalu avatangiisinut sunniuteqarnerluttumik sulialik aamma aningaasartuutinit matusinissamut akisussaasuvoq. Innuttaasut suliffeqarfiilluunniit ataasiakkaat pissusilersortarnermik allangortitsinissaannut mingutsitsinnginnerulernissaannullu kajumissaataavoq.

ANINGAASAATEQARFIMMIIT SUUT TAPERSORSORNEQARTARPAT?

Naalakkersuisut ukiut tamaasa Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi aningaasat sumut atorneqassanersut tullerriaartarpaat. Suliali taakku ukununga tunngasuusapput:

1. ikuallaaviit eqqagassalerinermilu aqqiissutissat
2. anartarfilerinernut atortut
3. eqqakkanut inissiiviit nakkutigisat
4. biilnik atorunnaartunik eqqaaneq atueqqinnerluunniit
5. suliffeqarfiit, sullissiviit, inissiat eqqaanni asimiluunniit eqqakkat
6. imaatigut angallatit qimaannakkat
7. aalisarnermut qassutit imaanilu eqqakkat allat
8. aalisariarfinni piniariartarfinnilu eqqiluisaarneq
9. suliat innuttaasut suliffeqarfiillu isumalluutinit eqqumaffiginnillutik pissusilersorsinnaanerinit ajornarunnaarsitsisut.

Kikkulluunniit Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup aningaasaataaniit qinnuteqarsinnaapput, taakkunungalu kommunit, peqatigiiffiit, inuunnaat, suliffeqarfiit inuussutissarsiutinit ingerlataqarfiusut atuarfinnilu atuaqatigiit ilaatinneqarput. Ukiut tamaasa ataasiarluni qinnuteqartitsisoqartarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut suliassanut aalajangersimasunut aningaasaliinnaapput imaluunniit suliassanngortussanut aningaasanik immikkoortitsisinnaallutik.

ANINGAASAATEQARFIUP AQUNNEQARNERA

Naalakkersuisut Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup aqunneqarneranik isumaginnittuupput. Aningaasaateqarfimmut akisussaaffik Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutitut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmi inissisimavoq.

Naalakkersuisut ukiut tamaasa Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu nalunaarussiaq, aningaasaateqarfimmi aningaasat killiffii aammalu suliassat tapiissuteqarfiusut pillugit nassuiaaffiusoq tamanut ammasumik saqqummersittarpaat. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi isertitat aningaasartuutillu Tabeli 1-imi takutinneqarput aammalu nalunaarusiami allaaserineqarlutik.

Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu aalajangersakkat tunngaviussut Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 27 november 2018-imeersumi aamma Aningaasanut Inatsimmi kontomi pingaarnermi 77.05.08-mi aalajangersarneqarput.

Om Miljøfonden

HVAD ER MILJØFONDEN?

Miljøfonden støtter projekter, der gavner miljøet i Grønland. Formålet med fonden er at styrke en miljømæssig bæredygtig udvikling med respekt for menneskets livsvilkår og bevarelse af dyre- og plantelivet. Miljøfonden blev oprettet den 1. januar 2019.

HVOR KOMMER FONDENS MIDLER FRA?

Indtægterne til Miljøfonden kommer fra miljøafgifter. Det er i dag miljøafgifterne på produkter til energifremstilling, der udgør fondens indtægter. I de kommende år kan der blive indført flere miljøafgifter og pantordninger, der tilfører midler til fonden.

DER ER TO GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER FOR MILJØFONDENS INDTÆGTER:

1. Miljøafgifter øremærkes til miljøforbedringer. Det betyder, at indtægter fra miljøafgifter bruges til miljøprojekter gennem Miljøfonden, så der er en tydelig sammenhæng mellem det, der betales for, og det, som udbetales.
2. Miljøafgifter skal betales af den, der forurener. Det betyder, at den, der påvirker miljøet negativt, også får ansvaret for at dække udgifterne. Det skal opmuntre den enkelte borger eller virksomhed til at ændre adfærd og forurene mindre.

HVAD KAN FONDEN STØTTE?

Naalakkersuisut fastsætter hvert år, hvilke områder Miljøfondens midler skal prioriteres til. Det skal dog være inden for følgende emner:

1. forbrændingsanlæg og affaldsløsninger
2. natrenovationsanlæg
3. kontrollerede deponier
4. skrotning eller genbrug af udtjente køretøjer
5. affald omkring virksomheder, institutioner, boliger eller i det åbne land
6. efterladte skibe
7. fiskegarn og andet affald i havet
8. renholdelse af fiske- og fangstpladser
9. projekter, der muliggør en ressourcebevidst adfærd hos borgere og virksomheder.

Miljøfondens midler kan søges af alle, inklusive kommuner, foreninger, privatpersoner, erhvervsvirksomheder og skoleklasser. Der er én ansøgningsrunde hvert år. Naalakkersuisut kan derudover uddele midler til specifikke projekter eller reservere midler til kommende projekter.

FONDENS ADMINISTRATION

Naalakkersuisut varetager administrationen af Miljøfonden. Ansvar for fonden er placeret i Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø.

Naalakkersuisut offentliggør hvert år en beretning om Miljøfonden, der beskriver status på midlerne i fonden og de projekter, der har modtaget støtte. Miljøfondens indtægter og udgifter i 2020 er vist i Tabel 1 og beskrives i beretningen.

De grundlæggende bestemmelser om Miljøfonden er fastsat i Inatsisartutlov nr. 9 af 27. november 2018 om Miljøfonden og Finansloven, hovedkonto 77.05.08.

Tabeli 1. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi isertitat aningaasartuutillu

Tabel 1. Miljøfondens indtægter og udgifter i 2019

ISERTITAT INDTÆGTER	
Nukissionermermi tunisassianut avatangiisinut akitsuutit Miljøafgifter på produkter til energifremstilling	15.000.000 kr.
Isertitat allat * Øvrige indtægter *	78.562 kr.
KATILLUGIT I ALT	15.078.562 kr.
ANINGAASARTUUTIT UDGIFTER	
Avatangiisini sulianut, 2020-mi neriorsuuteqarfigineqarsimasunut aningaasat akilikkat Udbetalte midler til miljøprojekter, der har fået tilsagn i 2020	354.890,16 kr.
2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit akilikkat katillugit Udbetale midler fra miljøfonden i 2020 i alt	8.244.270,55 kr.
Avatangiisini sulianut allanut, 2020-mi neriorsuuteqarfigineqarsimasunut aningaasat immikkoortitat Reserverede midler til øvrige miljøprojekter, der har fået tilsagn i 2020	3.873.090,84 kr.
Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermi aaqqiissutissanut aningaasaliissutissatut immikkoortitat Reserverede midler til den nationale affaldsløsning	10.078.562 kr.
AVATANGIISINI SULIANUT ANINGAASAT IMMIKKOORTITAT 2020-MIIT 2021-MUT NUUTAT** RESERVEREDE MIDLER TIL MILJØPROJEKTER OVERFØRT FRA 2020 TIL 2021**	13.951.652,84 kr.
- taakkunannga aningaasat pituttugaanngitsut imatut amerlassuseqarput - heraf udgør ikke-bundne midler	606.019 kr.

*Aningaasat pituttugaanngitsut, 2019-imiit nuutat.

**Sulianit amerlasuut sivisunerusumik suliarineqartussaani, taamaattumillu aatsaat 2021-mi naammassineqartussatut akiligassatigullu iluarsiivigineqartussatut naatsorsuutigineqarneri, kiisalu utertitsinissamat piumasaqaateqarnermi piffissar-ititaasumi 2020-mi angumerineqarsimanninnera tamatumunnga pequtaavoq.

*Ubundne midler, som er overført fra 2019.

**Det skyldes, at mange projekter er af længere varighed, og derfor først forventes færdiggjort og afregnet i 2021, samt fristen for refusionsbegæring endnu ikke er nået for 2020.

PAASSISSUTISSAT FAKTABOKS:

IMATUT ILIORLUTIT AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIMMIIT TAPIISSUTINIK QINNUTEQARSINNAAVUTIT

- **Qinnuteqarnissamut killigitaq:** Ukiumut ataasiarlutit Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit aningaasanik qinnuteqarsinnaavutit. 2021-mi qinnuteqarnissamut 1. februaari killigitinneqarpoq.
- **Qinnuteqaat:** Qinnuteqarnermi immersugaq aamma suliassamut nassuiaat uunga nassiunneqassaaq: Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, pan@nanoq.gl. Qinnuteqarnermi immersugassaq nittartakkami uani nassaarineqarsinnaavoq: www.naalackersuisut.gl/miljoefonden.
- **Aningaasaleeqataanissaq:** Qinnuteqartutut suliassamut minnerpaamik 25 %-inik aningaasaleeqataassaait. Kisiannili 10.000 koruunit tikillugit tapiiffigineqarnissamik qinnuteqaatit aningaasaleeqataanissamut piumasaqaammut ilaatinneqanngillat.
- **Suliassat siviussusissaat:** Suliassanut ukiut arlerlugit ingerlanneqartussanut tapiiffigineqarnissamut qinnuteqarsinnaavutit.

SÅDAN SØGER DU OM TILSKUD FRA MILJØFONDEN

- **Ansøgningsfrist:** Du kan søge om midler fra Miljøfonden én gang om året. Ansøgningsfristen i 2021 var 1. februar.
- **Ansøgning:** Ansøgningsskema og projektbeskrivelse skal sendes til Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, pan@nanoq.gl. Ansøgningsskemaet kan findes på hjemmesiden: www.naalackersuisut.gl/miljoefonden.
- **Medfinansiering:** Som ansøger skal du medvirke til finansiering af projektet med minimum 25 %. Ansøgninger om tilskud på op til 10.000 kr. er dog fritaget for kravet om medfinansiering.
- **Projektperiode:** Du kan søge om støtte til projekter, der strækker sig over flere år.

2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit tapiissutit agguarneqartut

2020-MI AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIUP AALLUTAI

Naalackersuisut ukiut tamaasa suliassaqarfinnik, ukiu-mi immikkut ittumik aallunneqarlutik Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit aningaasaliiffigineqartussanik toqqaasarpuit. 2020-mi uku suliassaqarfiit pingasuu-sut iluanni tapiiffigineqarnissamik qinnuteqarfigine-qarsinnaasimapput:

1. Anartarfilerinermi aaqqiissutissanik aallartitsineq piorsaanerluunniit
2. Eqqakkanik immikkoortiterinermik, atueqqinnermi eqqakkallu immikkoortuunik ataasiakkaanik issunngortitsisarnermik annertusititsineq
3. Pingaartumik meeqqat inuusuttullu akornanni avatangiisinut eqqumaffiginninnermik annertusititsineq

Aningaasaliissutinut immikkoortuni siullerni marlunni immikkut 2 mio. koruuninik immikkoortitsisoqarpoq pingajuannilu 1 mio. koruuninik immikkoortitsisoqar-luni. Kikkut tamarmik aningaasanik qinnuteqarsin-naapput. Tamatuma saniatigut Naalackersuisut ukiuni tullerni nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermi aaqqiissutissanut ataatsimoortunut 10 mio. koruunit immikkoortippaat.

QINNUTEQARNERUP INGERLASARNERA

Aamma 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqar-fimmiit aningaasanik qinnuteqarnissaq soqutigineqar-luarpoq. Taamani Iisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiusimasoq qinnuteqartunit assi-giinngitsunit, Ilusiliaq 1-imi takutinneqartunit qinnute-qaatinik 56-inik tigusaqarpoq. Katillugit aningaasat 13,2 mio. koruunit qinnuteqaatigineqarput.

Tildeling af tilskud fra Miljøfonden i 2020

MILJØFONDENS FOKUS I 2020

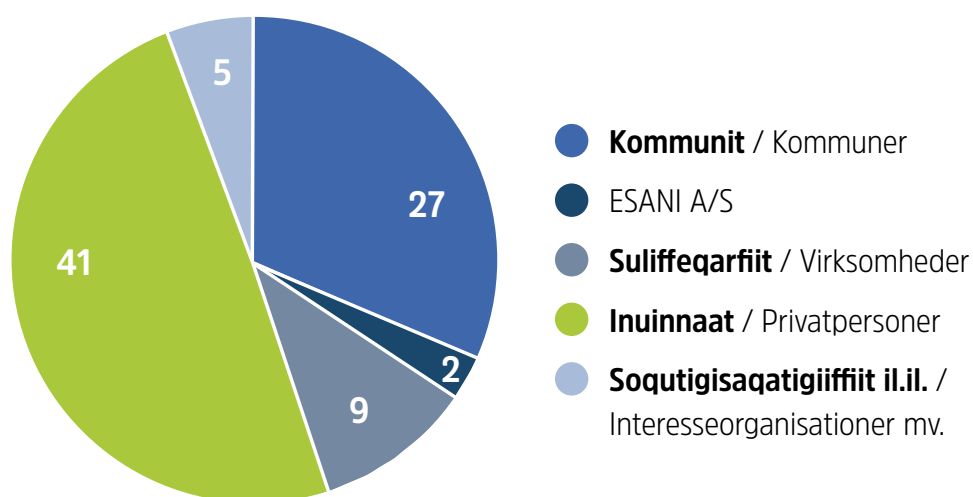
Naalakkersuisut udvælger hvert år de områder, der vil være særligt fokus på ved tildeling af årets midler fra Miljøfonden. I 2020 kunne der søges om støtte indenfor tre områder:

1. Etablering eller opgradering af natrenovationsløsninger
2. Øget affaldssortering, genanvendelse eller kompostering af de enkelte affaldsfraktioner
3. Øget miljøbevidsthed hos særligt børn og unge

Der blev afsat 2 mio. kr. til hver af de to første puljer og 1 mio. kr. til den tredje pulje. Midlerne kunne søges af alle. Naalakkersuisut har desuden reserveret yderligere 10 mio. kr. til de kommende års investeringer i den fælles nationale affaldsløsning.

ANSØGNINGSPROCES

Der har igen i 2020 været stor interesse for at søge midler fra Miljøfonden. Det daværende Departement for Forskning og Miljø modtog 56 ansøgninger fra et bredt ansøgerfelt, som vist i Figur 1. Der blev ansøgt om et samlet beløb på 13,2 mio. kr.

Ilusiliaq 1. Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmut qinnuteqaatit amerlassusii, qinnuteqartunut immikkoortiterlugit, 2020.

Figur 1. Antal ansøgninger til Miljøfonden fordelt på ansøgrupper, 2020.

2020-mi qinnuteqartitsineq imatut ingerlanneqarpoq:

- 27. novembari 2019: Ukiumi aallutassat qinnuteqarnissamullu killigitap tamanut ammasumik saqqummiunneqarnera
- 1. februaari 2020: Qinnuteqarnissamut killigitap
- 15. juuni 2020: Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapiiffigineqarnissamut neriorsuutit agguanneqarneri

AVATANGIISINI SULIASSANUT 28-NUT NERORSUUTEQARNEQ

2020-mi suliassat 28-t Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapiiffigineqarnissamut neriorsuuteqarfigineqarput. Takussutissiaq 2-mi takutinneqarpoq, tassanilu pineqarput:

- Anartarfilerinermi suliassat arfineq marluk
- Eqqakkanik immikkoortiterisarnermi suliassat arfineq pingasut
- Ingerlatitseqqittarnermi suliassat 13-it

Aningaasat kommunit, suliffeqarfiit, inuinnaat il.il. akornanni agguanneqarnissaat Ilusiliaq 2-mi takutinneqarpoq. Tassani takuneqarsinnaasutut aningaasat amerlanersaat kommunit inuinnaallu suliassaannut agguanneqarput.

Processen for ansøgning i 2020 var:

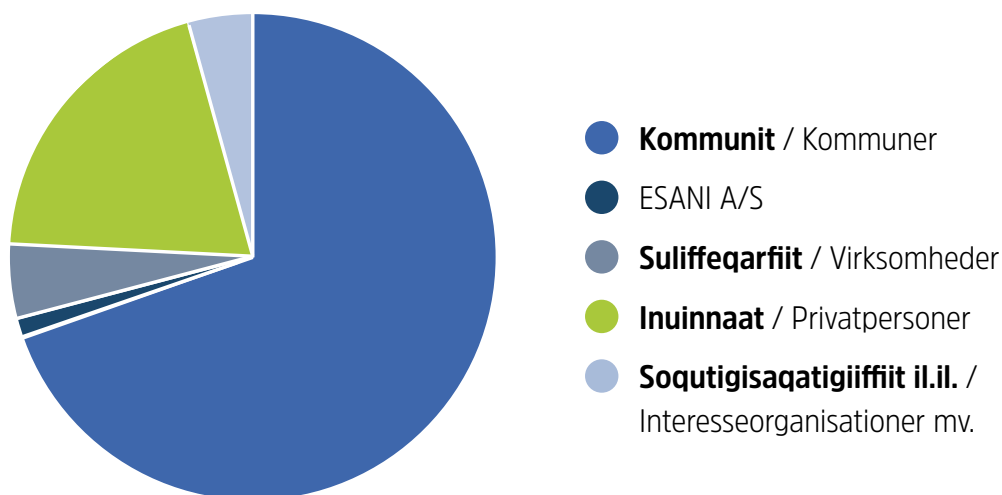
- **27. november 2019: Offentliggørelse af årets fokusområder og frist for ansøgning**
- **1. februar 2020: Ansøgningsfrist**
- **15. juni 2020: Tildeling af tilsagn om støtte fra Miljøfonden**

TILSAGN TIL 28 MILJØPROJEKTER

I 2020 modtog 28 projekter tilsagn om støtte fra Miljøfonden. En oversigt er vist i Tabel 2 og omfatter:

- **7 projekter om natrenovation**
- **8 projekter om affaldssortering**
- **13 formidlingsprojekter**

Fordelingen af midlerne mellem kommuner, virksomheder, privatpersoner mv. er vist i Figur 2. Som det fremgår, er hovedparten af midlerne tildelt kommunale og private projekter.

Ilusiliaq 2. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmu qinnuteqaatit qinnuteqartunut immikkoortiterneri.

Figur 2. Fordeling af Miljøfondens midler mellem ansøgergrupper i 2020.

Qinnuteqaatit naliliiffiqineqarnerini suliassat Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup siunertaanik naammassinninnissamut iluaqutaasinnaanissaat, aammalu suliniutit nutaajuneri kommunillu ingerlatsinermi suliassaanut nalinginnaasumut ilaannginneri Naalakkersuisunit immikkut pingaartinneqarpoq.

I vurderingen af ansøgningerne lagde Naalakkersuisut særlig vægt på, at projekterne skal medvirke til at opfylde Miljøfondens formål, og at der skal være tale om nye tiltag og ikke almindelige kommunale driftsopgaver.

Tabeli 2. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi suliat

Tabel 2. Miljøfondens projekter i 2020

Immikkoortoq 1: Anartarfilerineq / Pulje 1: Natrenovation

QINNUTEQARTOQ ANSØGER	SULIASSAQ PROJEKT	SUMIIFFIK STED	TAPIISSUTIT BEVILLING
Dr. Mary Albert, Thayer School of Engineering, Dartmouth	Anartarfinnik issunngortitsisartunik ilaqutariinni misileraaneq Test af komposteringstoiletter hos familier	Qaanaaq	16.075 kr.
Kommuneqarfik Sermersooq	Atortoq BEAST imermik errortuutikumik salinermut atortoq BEAST-anlæg til spildevandsrensning	Nuuk	90.000 kr.
Avannaata Kommunia	Slamsugervogn	Qaanaaq	275.625 kr.
Avannaata Kommunia	Anartarfilerinermi kuitsivinnik pitsannorsaneq iluarsaassinerlu Forbedring og reparation af natrenovationsramper	Upernaviup nunaqarfii Upernaviks bygder	457.500 kr.
Kommune Kujalleq	Anartarfilerissutininik piorsaaneq Opgradering af natrenovationsanlæg	Alluitsup Paa	900.000 kr.
Kommune Qeqertalik	Anartarfilerivimmi kuitsivik Rampe ved natrenovationsanstalt	Qeqertarsuaq	129.000 kr.
Qeqqata Kommunia	Anartarfilerinermi kuitsivinnik piorsaaneq Opgradering af natrenovationsrampe	Kangaamiut	52.500 kr.
Katillugit / I alt			1.920.700 kr.

Immikkoortoq 2: Eqqagassanik immikkoortiterineq / Pulje 2: Affaldssortering

QINNUTEQARTOQ ANSØGER	SULIASSAQ PROJEKT	SUMIIFFIK STED	TAPIISSUTIT BEVILLING
Avannaata Kommunia	Aalisakkanut qassutinik atueqqittarneq Genanvendelse af fiskenet	Avannaata Kommunia	300.000 kr.
Qeqqata Kommunia	Aalisarnermi qalunik qassutinillu atueqqittarneq Genanvendelse af trawl og net fra fiskeri	Sisimiut og Maniitsoq	383.500 kr.
Qalut Vónin	Aalisarnermi sakkunik katersuilluni atueqqittarlunilu misileraaneq Pilotprojekt med indsamling og genbrug af fiskeredskaber	Nuuk, Sisimiut, Aasiaat, Ilulissat	256.500 kr.
Kommune Qeqertalik	Qeqertanik imeqqutaallat piaqqiorfiinik sallineq Renholdelse af øerne, hvor havterneerne yngler	Aasiaat Qasigianguillu eqqaanni qeqertat Øer ved Aasiaat og Qasigianguit	80.000 kr.
Sisimiut Tømrer & Boat Safari	Sineriak sinerlugu aalisakkanut qassutinik/ sakkunik plastikinillu allanik igitanik saliineq Oprydning af fiskegarn/-redskaber og andet plastaffald langs kysten	Sisimiut eqqaanni sinerissat Kyststrækninger i Sisimiut-området	112.500 kr.
Kommuneqarfik Sermersooq	Toqqaannartumik atoqqitassanut atortussanik pilersitsineq Etablering af facilitering af direkte genbrug	Kommuneqarfik Sermersooq	300.000 kr.
Jakob Kofod	Piujartitsiviusumik eqqakkanik passussivimmik pilersitsineq Etablering af bæredygtig affaldshåndtering	Kommune Qeqertalik	76.000 kr.
Kommune Kujalleq	Eqqakkat pillugit quppersagaq Affaldshæfte	Kommune Kujalleq	37.500 kr.
Katillugit / I alt			1.546.000 kr.

Pulje 3: Avatagiisinut suliagarneq / Pulje 3: Miljøformidling

QINNUTEQARTOQ ANSØGER	SULIASSAQ PROJEKT	SUMIIFFIK STED	TAPISSUTIT BEVILLING
Regine N. Bidstrup	Tasiusami qaqqaq alianaatsoq Et smukt fjeld ved Tasiusaq	Tasiusaq	10.000 kr.
Nuka Jensen og Laila Sandgreen	Plastic not so fantastic, kids edition Plastic not so fantastic, kids edition	Ilulissat	9.750 kr.
Maria Motzfeldt	Eqqaavimmut! Smid det i skralderen! Tunu	Tasiilaq aamma Ittoqqortoormiit	134.039 kr.
Maria Motzfeldt	Eqqaavimmut! Smid det i skralderen! Qeqertarsuup Tunua	Aasiaat, Qeqertarsuaq, Ilulissat, Qasigiannuguit	120.332 kr.
Maria Motzfeldt	Eqqaavimmut! Smid det i skralderen! Qaanaaq	Qaanaaq	128.976 kr.
Maria Blichfeldt Petersen	Kalaallit Nunaat minguinnerusoq – avatangiisit pillugit ilinniartitsinermut filmiliaq Et grønne Grønland – undervisningsfilm om miljø	Nuna tamakkerlugu	65.200 kr.
Kulturip illorsua Taseralik Kulturhuset Taseralik	Imeq minguitsoq eqqiluisaarnerlu aallullugit meeqqat saqqummersitsinerat Børneudstilling med fokus på rent vand og sanitet	Sisimiut	39.300 kr.
Qasigiannuguit Katersugaasiviat Qasigiannuguit Museum	Meeqqanut inuusuttunullu pinngortitaq pillugu paasititsiniaaneq Naturformidling for børn og unge	Qasigiannuguit	6.000 kr.
Lars Kjølby	Atueqqinnermiit nerisassanut Fra genbrug til mad	Qaqortoq	10.000 kr.
ICC, Plastic not so fantastic, WWF Grønland	Atuagaq "Pinngortitaq Inuillu" Bogen "Natur og Folk"	Nuna tamakkerlugu	185.000 kr.
ESANI A/S	Avatangiisit pillugit pulaarfik kiisalu aallaavik digitalisoq Besøgscentre for miljø samt en digital platform	Nuna tamakkerlugu / Sisimiut, Nuuk	50.000 kr.
Tusagassiivik Sermitsiaq* Mediehuset Sermitsiaq*	Aviisi avatangiisit pillugit inuusuttunut paasititsiniut Informationsavis til unge om miljø	Nuna tamakkerlugu	36.000 kr.
Qualture*	BrugForBlackFriday?	Nuuk	16.684 kr.
Katillugit / I alt			811.281 kr.

NERIORSUUTIT KATILLUGIT
TILSAGN I ALT

4.277.981 kr.

***) Qinnuteqartoq nalunaarpoq suliassaq naammassineqarsinnaangitsoq, aningaasallu avatangiisit pillugit suliamut nutaamut tunniunneqassapput.**

*) Ansøger har meddelt at projektet ikke gennemføres, og midlerne vil blive tildelt nye miljøprojekter.

Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi suliat

Ukioq 2020 COVID-19-imit sunnersimaneqaraluartog, avatangiisini suliat amerlasuut aallartinneqarput naammassineqarlutillu. Tassani suliat, 2019-imi aamma 2020-mi tapiiffigineqarnissamik neriorsuuteqarfigineqarsimasut pineqarput. Paasissutissatut isumassarsiorfittullu 2020-mi suliat aamma 2019-imi suliat ataasiakkaat matuma kinguliani allaaserineqarput. Aamma ataatsimoortumik eqqakkat pillugit aaqqiissutissat nutaat killiffii allaaserineqarput.

Maannarpiaq 2020-mi suliassat marluk suliassanut akisussaasunit taamaateqqinneqarput. Tassani avatangiisit pillugit paasititsiniutitut aviisiliassaq, Tusagassiivik Sermitsiap suliassaralua aamma Qualtures-ip aaqqiissuussasarlua BrugForBlackFriday? pineqarput. Aningaasat neriorsuutaasimasut Avatangiisinut Aningaasaateqarfik aqutugalugu avatangiisini suliassanut nutaanut tunniunneqassapput.

Miljøfondens projekter

Selvom året 2020 har været præget af COVID-19, er mange miljøprojekter blevet igangsat og gennemført. Det gælder både projekter, der fik tilsagn om støtte i 2019 og i 2020. Til information og inspiration beskrives 2020-projekterne og enkelte 2019-projekter i det følgende. Status på den nye fælles affaldsløsning beskrives også.

Der er aktuelt to 2020-projekter, der er annulleret igen af de projektansvarlige. Det er den informationsavis om miljø, som Mediehuset Sermitsiaq ville have lavet, og Qualtures arrangement BrugForBlackFriday? De midler, der var givet tilsagn om, vil blive tildelt nye miljøprojekter via Miljøfonden.

ANARTARFILERINEQ

Sumiiffinni arlalinni anartarfilerinermi atortunik ingerlalluurtunik soqannginnera unammillernartoqartinneqarpoq. Tamanna amerlanertigut anartarfiit puussiar-taasa eqqaavissuarnut iginneqartarnerinik imaluun-niit pissutsit, sullivimmi avatangiisit eqqarsaatigalugit naammaginangitsut atorlugit passunneqartarnerinik kinguneqartarpoq. Tamanna avatangiisit peqqissu-serlu eqqarsaatigalugit ajornartorsiutaavoq.

Anartarfinnik panertunik misileraaneq

Anartarfiit puussiartaat ilisimaneqarluartut anartar-finnik issunngortitsisartunik taarsersornissaat ilua-qutaasinnaava? Tamanna ilisimatusartup Dr. Mary Albert-ip misissuiffiginiarpaa. Taanna USA-mi Dart-mouth-imi Thayer School of Engineering-inngim-meersuuvoq. Anartarfiit issunngortitsisartut imermik atuiiffunngillat. Anartarfiit panertut quunik annanillu

Ukiuni kingullerni aaqqiissutissanik nutaanik assi-giinngitsunik misileraasoqartarsimavoq, kisiannili anartarfilerinermi atortunut aaqqiissutissanik nutaa-nik misileraanissaq piorsaanissamullu aningaasalii-nissaq suli pisariaqartinneqarpoq. Taamaattumik Avatangiisinut Aningaasaateqarfik 2020-mi anartar-filerinermi suliassanut arlalinnut tapiissuteqarpoq.

immikkoortitsisarput, taamaalillutillu inuup pikuisa issunngortinneqarnissaat ajornarunnaartarluni. Aal-laqqaammut Qaanaami ilaqutariit 2020-mi aamma 2021-mi anartarfinnik panertunik marlunnik misi-leraanissaat pilersaarutaasimagaluarpoq. Kisiannili COVID-19 peqqutaalluni suliassaq ukiumik ataatsimik kinguartinneqarpoq.

Imermik errortuutikumik uumassusillit atorlugit salisarnermik misileraaneq

Ullumikkut imeq errortuutikoq minguttoq aammalu anartarfiit puussiartaasa imaat nalinginnaasumik salinneqaaqqaratik immamut toqqaannartumik kuutsinneqartarput. Kommuneqarfik Sermersooq ilisimatusartunik, National Research Council of Canada-meersunik suleqateqalerpoq. Taakku atortoq BEAST-imik (Bioelectrochemical Anaerobic Sewage Treatment) taaneqartartoq ineriartortissimavaat. Atortoq atorlugu imeq errortuutikoq bakteriat nu-ngusaaneri annertusitinneqartarpoq, taamaalillunilu imermik saleeqataasarluni.

Aaqqiissutissaq taanna mikisunnguuvooq pisariuna-nilu, aammalu Canadami sumiiffinni assigiinngitsu-ni, Nunavut issittumilu sumiiffiit allat ilanngullugit, misilerarneqarsimalluni. Maannamut misilittakkat pitsaapput, taamaattumillu kommunip Avatangiisi-nut Aningaasaateqarfik ikiortigalugu canadamiunik suleqateqarneq nalinginnangorsarpaa, taamaattu-millu 2021-mi aasakkut kommunimi atortumik misile-raavimmik pilersitsilluni.

NATRENOVATION

Flere steder er der udfordringer med, at der ikke findes velfungerende natrenovationsanlæg. Det betyder ofte, at natrenovationsposer enten bortskaffes på dumpen, eller at de håndteres under forhold, der ikke er arbejdsmiljømæssigt tilfredsstillende. Det er både et miljø- og sundhedsmæssigt problem.

Der har over de seneste år været afprøvet forskellige nye løsninger, men der er fortsat behov for både at afprøve nye løsninger og investere i opgradering af natrenovationsanlæg. Derfor har Miljøfonden givet støtte til en række natrenovationsprojekter i 2020.

Test af tørre toiletter

Kan de velkendte posetoiletter med fordel udskiftes med komposteringstoiletter? Det vil forsker Dr. Mary Albert undersøge. Hun kommer fra Thayer School of Engineering i Dartmouth, USA. Komposteringstoiletter bruger ikke vand. De tørre toiletter adskiller urin og afføring, og på den måde bliver det muligt

at kompostere det menneskelige affald. Det var oprindeligt planen, at familier i Qaanaaq skulle teste to typer tørre toiletter i 2020 og 2021. Projektet er dog blevet udskudt et år på grund af COVID19-situationen.

Forsøg med biologisk rensning af spildevand

I dag bliver sort spildevand og indholdet fra natrenovationsposer typisk udledt direkte til havet, uden det renses først. Kommuneqarfik Sermersooq har indgået et samarbejde med en gruppe forskere fra National Research Council of Canada. De har udviklet et såkaldt BEAST-anlæg (Bioelectrochemical Anaerobic Sewage Treatment). Anlægget øger den bakteriologiske nedbrydning i spildevandet og medvirker

dermed til at rense vandet. Det er en lille og simpel løsning, der testes flere steder i Canada, herunder i Nunavut og andre arktiske egne. Erfaringerne frem til nu er gode, og kommunen har derfor med hjælp fra Miljøfonden lavet et formaliseret samarbejde med canadierne, så der i sommeren 2021 vil blive etableret et testanlæg i kommunen.

Anartarfilerinermut slamsugervogn

Avannaata Kommunia Qaanaami anartarfilerinermut aaqqiissutissanik nutaanik nassaarusuppoq. Taamaatumik kommuni Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapersiiffigineqarluni slamsugervogn-imik pisivoq. Tamanna anartarfilerinermi katersuisarnermi periarfissanik nutaanik pilersitsiviivoq. Ajoraluartumik Qaa-

naami anartarfiit puussiartaat ammarneqanngitsut amerlapput, aammalu kuuffeqarfiit ajornartorsiutaa-nerat kommunimit misigineqartarpoq. Slamsugervogn, 2020-mi ukiakkut atorneqalersoq unammilligassanik aaqqiiniarnermi iluaqutaanissaa kommunimit neriutiginerpoq.

Anartarfilerinermi atortunik pitsanngorsaaneq

Kommunit sisamat anartarfilerinermi atortunik pitsanngorsaaneq Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapiiffigineqarput. Anartarfilerinerup pitsaanerulernissaanik aamma sulisut sullivimmi avatangiisaasa pitsaanerulernissaannik angusaqarnissaaq siunertarineqarpoq.

Avannaata Kommunia Upernaviup nunaqarfiini qulingiluanit atortut pitsanngorsarnissaannut tapiiffigineqarpoq. Anartarfinnik imaarsiviit pitsaannigillat aammalu nutaanik taarsertariaqarlutik. Kommunip Innaarsuni aamma Tasiusami atortut aallarniutigai. Kommune Kujalliup Alluitsup Paa`ni anartarfilerinermut atortunik nutaanik pilersitsinissaaq sulissutigaa.

Taanna allannguuteqaaluttussaavoq, atortoq maanna atorneqartoq ukiup issinnerani anartarfilerineq ajornakusoortunngorlugu ilusiligaammat.

Kommune Qeqertalimmi Qeqertarsuarmi pissutsit pitsanngorsarneqarput. Anartarfilerinermut atortoq piorsarneqarpoq, nutaamik kuitsivilerneqarluni, qaammaqutit pitsaanerulersinneqarlutik imermullu tankimik nutaamik ikkussisoqarluni.

Qeqqata Kommuniani Kangaamiuni anartarfinnik kuitsivik piorsarneqarpoq. Kuitsiviup qisuttai, sukai sinaakkutaalu taarserneqarput, taakkulu aasamat qalipanneqarnissaat kisimi amigaatiginerpoq.

Slamsugervogn til natrenovation

Avannaata Kommunia vil finde nye løsninger for håndtering af natrenovation i Qaanaaq. Derfor har kommunen med støtte fra Miljøfonden købt en slamsugervogn. Det giver nye muligheder for indsamling af natrenovation. Der ligger desværre mange

uåbnede natrenovationsposer på dumpen i Qaanaaq, og kommunen oplever problemer med kloaksystemet. Det er kommunens håb, at slamsugervognen, der er taget i brug i efteråret 2020, vil blive en effektiv del af løsningen på udfordringerne.

Forbedring af natrenovationsanlæg

Fire kommuner har fået tilskud fra Miljøfonden til at forbedre natrenovationsanlæg. Formålet er at opnå en mere effektiv håndtering af natrenovation og at forbedre arbejdsmiljøforholdene for de ansatte. Avannaata Kommunia har fået støtte til at forbedre anlæggene i Upernaviks ni bygder. Natrenovationsramperne er i dårlig stand og skal erstattes med nye. Kommunen er startet med anlæggene i Innaarsuit og Tasiusaq. Kommune Kujalleq er i gang med at etablere et nyt natrenovationsanlæg i Alluitsup Paa. Der er brug

for en del ændringer, fordi det eksisterende anlæg er udformet på en måde, der gør det vanskeligt at håndtere natrenovation på den kolde tid af året. Kommune Qeqertalik forbedrer forholdene i Qeqertarsuaq. Natrenovationsanlægget opgraderes med en ny rampe, bedre belysning og en ny vandtank. Qeqqata Kommunia har opgraderet natrenovationsrampen i Kangaamiut. Rampens planker, stolper og gelænder er blevet udskiftet og mangler nu kun at blive malet til sommer.

EQQAKKANIK IMMIKKOORTITERINEQ

Nunarsuarmi isumalluutit nunguttussaangitsutut isigineqarsinnaannginnerat, isumalluutinillu atuinerup pitsaanerulernissaata aammalu eqqakkat amerlassu-siinik killilersuinissap isumatusaarnerunera aallunne-

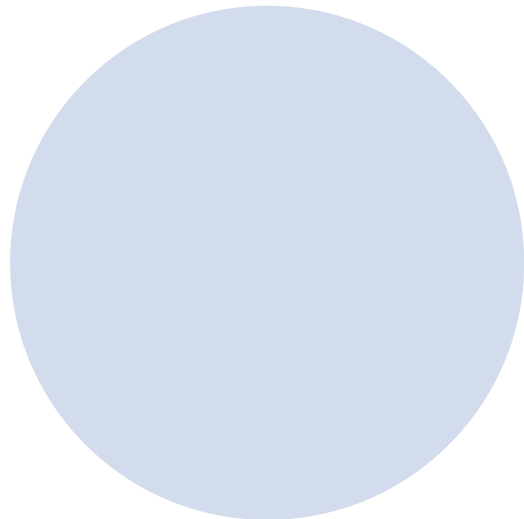
qariartuinnarpoq. 2020-mi Avatangiisinut Aningaa-saateqarfiup aningaasat suliassanut, atoqqiinnermik, atueqqiinnermik pinngortitamilu eqqiluisaarnermik annertusititsisussanut atorneqarnissaat pingaartippaa.

Aalisakkanut qassutini atueqqittarneq

Aalisakkanut qassutit plastikkinik sanaajupput, aammalu atortut taakku atoqqinnissaannut periaatsinik pitsaasunik nassaarniarluni sumiiffinni arlalinni suli-soqarpoq. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqar-fimmit Qeqqata Kommunia aamma Avannaata Kom-munia suliassanut, qalunik aalisakkanullu qassutini-

eqqaavissuarni katersuinnermut, aammalu Danmarki-mi suliffeqarfimmi Plastix-imi atoqqitassatut nassius-sisarnermut tunngasunut tapiiffigineqarput. Plastix aalisakkanut atortunik suliaqaraangami atortut plastikkinik tunisassianik nutaanik tunisassiornermut atorsinnaalertarpei.

AFFALDSSORTERING

Der er et stigende fokus på, at jordens ressourcer ikke er uendelige, og at det er fornuftigt at forbedre udnyttelsen af ressourcerne og begrænse mængden

af affald. Miljøfonden har i 2020 prioriteret midler til projekter, der øger genbrug, genanvendelse og renholdelse af naturen.

Genanvendelse af fiskenet

Fiskenet er lavet af plastik, og der arbejdes flere steder på at finde effektive måder at genanvende materialet. Miljøfonden har i 2020 givet både Qeqqata Kommunia og Avannaata Kommunia tilskud til projekter, hvor de indsamler trawl og fiskenet fra dumpe

og sender dem til genanvendelse hos virksomheden Plastix i Danmark. Plastix kan behandle fiskeredskeerne på en måde, der gør det muligt at bruge materialet til produktion af nye plastikprodukter.

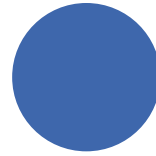

Qalulervik atueqqittarnermik eqqarsaatilik

Qalulervik Qalut Vónin aalisakkanut qassutikunik atueqqittarnermik suliaqarusuppoq. Taamaattumik suliffeqarfik aaqqissuussinermik atuutsitsilerpoq, tassanilu aalisartut aalisakkanut qassutit atorunnaakatik tunniussinavaat, aalisarnermullu atortunik pisinerminni akikillisaatigisinnaallugit. Qalut Vónin

Nuummi, Sisimiuni, Aasianni aamma Ilulissani immikkoortortaqarfeqarpoq. Qassutit katersorneqartut nunanullu allanut nassiussassat suliarineqartarnerini Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigaat. Qassutikut sequtserneqartarput aammalu tunisassianik nutaanik tunisassiornermi atorneqarsinnaalertarlutik.

Vodbinderi med genbrugstanker

Vodbinderiet Qalut Vónin vil gerne arbejde for, at gamle fiskenet bliver genanvendt. Derfor har virksomheden indført en ordning, hvor fiskere kan aflevere udtjente fiskegarn og få rabat på næste køb af fiskeudstyr. Qalut Vónin har afdelinger i Nuuk,

Sisimiut, Aasiaat og Ilulissat. De samarbejder med Kommuneqarfik Sermersooq om håndtering af garnene, der bliver samlet og fragtet til udlandet. Her skal de omdannes til plastgranulat, der kan bruges til at producere nye produkter.

PAASISSUTISSAT FAKTABOKS:

AALISARNERMI ATORTUNIK QALLUINEQ PINNGORTITAMUT AALISARNERMULLU PISSARSIAQAATAASARPAT

Avatangiisinut Aningaasaateqarfik 2019-imi Qeqertarsuup Tunuani aalisarnermi atortunik annaasanik immap naqqaniit qalluinissamut tapiissuteqarpoq. Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffiup aamma Sustainable Fisheries Greenland-ip suliaq 2020-p naanerani naammassivaat.

Umiarsuaq ilisimatusaat Sanna atorlugu qassutaarsiutit amerlasuut piarneqarput. Qassutaarsiutit aalisarnermi atortuupput annaasat, amerlanertigut imaarneqarneq ajornertik pequtigalugu pisaqartarnerminnik ingerlat-siinnartartut. Tamanna uumasunut pisarineqartunut ajornartorsiorititsisarpoq, kisiannili aamma aalisarnermut akornutaasinnaapput, aalisakkanut qassutit qassutaarsiutinut napissinnaammata.

Katillugit qassutaarsiutit 3,8 km-it, qalunut wire-t qimaannakkat sisamat, ningittakkat 4 kubikmeterit kiisalu aqerlut 686 kg-t qaqqinneqarput. Saliinermi tamarmiusumi lastbiilinuut containeri ammaannartoq aamma kar-it 1000 literit arfineq marluk eqqakkanik immerneqarput.

Suliami ilaatigut aalisarnermi annaasat amerlassusiinik kingunerinillu ilisimasaqarneru-lernissaq siunertarineqarpoq. Suliap inerneru aamma aalisarnermi atortunik annaasaqartarnerup qanoq iliorluni pinaveersaartinneqarnissaa, aammalu aalisarnermi atortunik imaani annaasaqartoqartillugu qanoq iliorluni iliuuseqartoqartarnissaa pillugu oqallinnissamut aallaaviulluarsinnaapput.

KYSTRENGØRING I 2019 INSPIRERER TIL FLERE AKTIVITETER

I 2019 gennemførte Qeqqata Kommunia et Miljøfondenprojekt med omfattende oprydning af affald langs kyststrækningerne ved Sisimiut og i UNESCO-området Aasivissuit-Nipisat. I løbet af 10 dage blev der indsamlet 4.320 kg affald, 162 fiskekasser og fire punkterede gummibåde.

Projektet inspirerede WWF Verdensnaturfonden til at arrangere en workshop i november 2019, hvor affaldet fra indsamlingen blev analyseret. Konklusionen var, at størstedelen af affaldet kommer fra lokale kilder, eksempelvis fra fiskeri og jagt.

Resultaterne er senere offentliggjort i rapporten "Beach litter in West Greenland: a source analysis." Rapporten er på engelsk med et resumé på grønlandsk og dansk og kan findes her: <https://edepot.wur.nl/541149>.

Qeqqata Kommunia har fortsat fokus på udfordringen med plastikaffald i og langs kysterne, og kommunen søgte ligesom Sisimiut Tømrer & Boat Safari om støtte fra Miljøfonden i 2020 til at fortsætte projektet.

ATORNIKUERNIARFIK ATOQQIK NUUMMI EQQAVALERIFFIUP EQQAANI 1. MARTS 2021 AMMARPOQ

Arlallit tuniniarneqassapput imaluunniit igiinnarnissaannut taarsiullugu allanut tunniunneqassallutik. Taamaaliornermi eqqakkat amerlassusaat killilersimaarneqarsinnaavoq.

Naalackersuisut 2020-2031-mut Eqqagassaleriner-mut iliussissanut pilersaarutaanni tamanna siunnerfiusunut ilaavoq.

2020-mi Kommuneqarfik Sermersooq pigisat atoqqinneqarsinnaasut nutaamik periaaseqarluni iliuseqarfiginissaannut misileraanermut Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmiit tapiiffiqineqarpoq. Pigisat atoqqitassatut tunniunneqartut pissusiviusuni atoq-

qinneqarsinnaanissaasa, taakkualu atoqqitassanut containerimi tukatserneqannginnissasa qulakkeernissaa ajornakusoortoq kommunip misigaa. Taamaattumik kommuni misileraalluni Nuummi eqqaavilerisarfimmut atasumik pisiniarfittut ittumik pilersitsiniarpoq, tassani atoqqitassat naleqquttumik akilerlugit pisiarineqarsinnaallutik. Misileraanerup ilaatut pingaaruteqartutut kommuni sulisussamik atorfinitsiniarpoq, pigisanik atorneqarsinnaasunik aammalu allat naleqartissinnaasaannik toqqartuisussamik aqutsisussamillu.

Genbrugsbutikken Atoqqik åbnede 1. marts 2021 ved affaldscentret i Nuuk

Fleere ting skal sælges eller gives videre til andre i stedet for at blive smidt ud. På den måde kan mængden af affald begrænses. Det er et af målene i Naalackersuisuts Affaldshandlingsplan 2020-2031. I 2020 har Kommuneqarfik Sermersooq fået tilskud fra Miljøfonden til et forsøg med en ny måde at håndtere de ting, der er egnet til genbrug. Kommunen oplever, at det er svært at sikre, at de genstande, der indleveres til genbrug, faktisk er egnet

til genbrug, og at de ikke bliver rodet sammen i genbrugscontaineren. Derfor vil kommunen som et forsøg etablere en slags butik i tilknytning til affaldscentret i Nuuk, hvor genbrugseffekter kan købes til en rimelig pris. Som en vigtig del af forsøget vil kommunen ansætte en medarbejder, der udvælger og holder styr på de genstande, som er funktionsdygtige og kan have værdi for andre.

Piujartitsiviusumik eqqagassalerineq

Eqqagassalerineq atoqqiinissamik atueqqinnissamillu periarfissiiffiullu arnerusussaq qanoq ilusilerneqassava? Tamanna ingeniør Jakob Kofod-ip aamma Kommune Qeqertaliup misissuiffigaat. Nunaqarfimmi Ikerasaarsummi, 2020-mi eqqaavissuarmi annertuumik saliffiusumi eqqakkanik passussisarneq aallunneqarpoq. Aaqqissuussinerup kingunerisaanik eqqakkat immikkoortitaartut tamarmik maanna peersimalerput, aammalu eqqakkat siunissami immikkoortiterneqartallissapput aammalu nunaqarfimmiit atoqqitassatut

ikuallatassatullu nassiunneqartalissallutik. Suliami, Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit ta-perserneqartumi nunaqarfimmi eqqakkat assigiinngitsut tamarmik nalunaarsorneqartalissapput, taamaalillunilu avatangiisinut mingutsitsinngitsumik piujartitsiviusumillu eqqagassalerinissaq siunnefigineqarsinnaalissalluni. Suliami misilittakkat kommunimi illoqarfinni nunaqarfinnilu allani aammalu ajornanngippat kommunini allani, suliassamut soqutiginnillutik takutitsisimasuni atorineqarsinnaassapput.

Kommunimi eqqagassalerinermi aaqqissuussinerit pillugit paasititsiniaanerit

Kommune Kujalleq eqqagassalerinermi aaqqissuussinerit pillugit kommunimi innuttaasunut paasititsin-aarusuppoq. Eqqakkanik passussisarnerup pisariunnginnerulernissaa, aammalu eqqakkanit amerlaner-usut atoqqinneqarsinnaalernissaat siunertarineqarpoq. Taamaattumik kommunimi paasititsiniaanermik nutaa-

mik, ukiut tamaasa nutarterneqartartussamik ator-neqartartussamillu suliaqarpoq. Eqqakkat pillugit quppersagaq ilaatigut eqqakkat qanoq iliorluni immikkoortiterneqartarnissaat pillugu innuttaasut paasititsiniutaassaaq.

Bæredygtig affaldshåndtering

Hvordan skal affaldssystemet indrettes for at give mest mulig genbrug og genanvendelse? Det undersøger ingeniør Jakob Kofod og Kommune Qeqertalik. Fokus er på håndtering af affald i bygden Ikerasaarsuk, der i 2020 fik lavet en omfattende oprydning af dumpen. Oprydningen betyder, at alt løst affald nu er væk, og at affaldet fremadrettet skal sorteres og sendes væk fra bygden til genanvendelse eller

forbrænding.

I projektet, der støttes af Miljøfonden, vil de forskellige typer affald i bygden blive registreret, så der kan laves en målrettet indsats for miljørigtig og bæredygtig affaldshåndtering. Erfaringerne fra projektet skal bruges i de øvrige byer og bygder i kommunen og i andre kommuner, der har vist interesse for projektet.

Kampagne om kommunal affaldsordning

Kommune Kujalleq vil gerne give kommunens borgere mere information om affaldsordningerne. Målet er, at det bliver mere enkelt for alle at håndtere affald, og at større dele af affaldet kan genanvendes. Derfor laver kommunen en ny informationskampagne, der skal kunne opdateres og bruges hvert år. Et affaldshæfte skal blandt andet give borgerne information om, hvordan affald skal sorteres.

AVATANGIISIT PILLUGIT INGERLATITSEQQITTARNEQ

Nuna tamakkerlugu avatangiisinik suliassaqarfik pillugu paasititsiniaanernik assigiinngitsunik ingerlatsisarneq naleqartorujussuuvoq. 2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfik sulianut ingerlatitseqqiffiusunut

arlalinnut, avatangiisini suliassaqarfiit pillugit ilisimasanik annertusititsisussanut – sulianut pingaartumik meeqqanut inuusuttunullu saaffiginnittunut – taper-siissuteqarpoq.

Tasiusami qaqqaq alianaatsoq

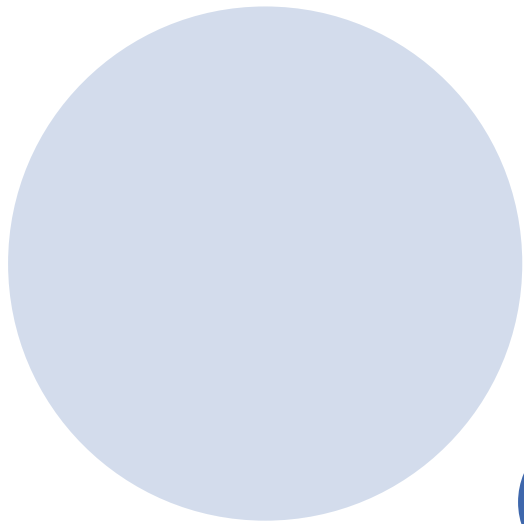
Tasiusami qaqqaq nunaqarfimmi najugaqartunit atorluarneqarpoq. Sumiiffiup alianaannissaa anguniarlugu Regine N. Bidstrup ataatsimoorluni saliinisamut tamanut qaaqquvivoq. Tasiusap Atuarfiani pisortatut nunaqarfimmi meeqqat alianaatsunik avatangiiseqarnerup paarsinerullu naleqassusianik ilinniartinneqarnissaat pingaartippaa. Aaqqissuusineq juulip ingerlanerani ullut pingasut atorlugit

ingerlanneqarpoq. Inuppasuit – minnerunngitsumillu meeqqat – peqataapput, aammalu eqqakkat poor-suarnut 90-inut katersorneqarput. Regine nuannisartitsiniarluni sutugassaqaqtitsivoq, ataatsimoorfiusumik nerisitsivoq kiisalu peqataasunut eqqugassaqaqtitsivoq. Aaqqissuusineq iluatsilluarpoq – ataqati-giinnermut pinngortitamullu.

Plastik pitsassuunngilaq

Inersimasorpassuit plastikkinik atuinermi misilittakkinik Facebook-imi nittartagaq Plastic not so fantastic aqutugalugu saqqummiussisarput. Maanna meeqqat sooq plastik pitsassuujuaannanngitsoq pillugu oqaloqataasussanngorput. Taamaattumik Nuka Jensen aamma Laila Sandgreen 2020-mi novembarimi decembarimilu Ilulissani meeqqanut meeraaqqerivimiittunut taamatullu 4. aamma 5. klassinut plastikkit pillugit sammisaqartitsipput. Tassani plastikkinik atuinereq qanorlu iliorluni atuinermik killilersuisinnaaneq pillugu meeqqat ilinniartinneqarnissaat siunertaavoq. Meeqqat 180-it missaanniittut aaqqissuusinerut peqataapput.

MILJØFORMIDLING

Det har stor værdi, at der på forskellig vis gennemføres informationsaktiviteter om miljøområdet rundt i landet. Miljøfonden har i 2020 støttet en række

Et smukt fjeld ved Tasiusaq

Fjeldet ved Tasiusaq bliver brugt flittigt af bygdens beboere. For at holde området smukt inviterede Regine N. Bidstrup alle til et fælles oprydningsarrangement. Som skoleleder på Tasiusaq Skole synes hun, det er vigtigt at lære bygdens børn om værdien af at have smukke omgivelser og passe på dem. Arran-

Plastik er ikke fantastisk

Mange voksne deler erfaringer om brugen af plastik i Facebook-gruppen Plastic not so fantastic. Nu skal børnene også være med til at snakke om, hvorfor plastik ikke altid er fantastisk. Derfor har Nuka Jensen og Laila Sandgren i november og december 2020 afholdt workshops om plastik for børn i børnehaver og 4. og 5. klasser i Ilulissat. Formålet var at lære børnene om forbruget af plastik, og hvordan det kan begrænses. Omkring 180 børn deltog i arrangementerne.

formidlingsprojekter, der har til formål at øge viden om miljøområdet - med særligt fokus på projekter, der henvender sig til børn og unge.

gementet foregik over tre dage i juli. Mange deltog – ikke mindst børn, og der blev samlet 90 sække med affald. For at gøre det ekstra hyggeligt havde Regine sørget for forfriskninger, fælles middag samt lodtrækning og præmier til deltagerne. Et succesfuldt arrangement – både for fællesskabet og naturen.

Plastic not so fantastik - Kids Edition

Plastikkimik atuivallaannginnissaq pillugu atuarfinni marluusuni, meeqqerivinnilu marlunni saqqummiisoqassaaq.

Saqqummiiserni meeqqat atuartullu plastikkip avatangisniut meeqqerivinnit nuna nassaaqtigineqassaaq.

Ullumarni iluaqutaarsaanik taqalioerni nerisassanullu poorisqasissaaq Bivoks Wrap-ik meeqqat atuartullu taminewasappot.

Saqqummiartorfissat:

- Atuarfik Mathias Storch, 27. November 2020, 4.a, 5.a 5.b-llu.
- Atuarfik Jørgen Brøndum, December 2020, 4.a, 5.a 5.b-llu.
- Nukariit, December 2020
- Angajo, December 2020
- Arnarsiaq, 1. December 2020 kl. 13:00

Aningaasaliisq

Ilisimatuarnernut Avatangisinnillu Naalakkersuisoqarfik.

Projektimik ingerlatsisq: Nuka Jensen

Eqqaavimmut 2.0

Maria Motzfeldt-ip 2019-imi Kalaallit Nunaanni illoqarfiit arlallit tikeraarpari, eqqakkat aammalu avatangiisinut ataatsimoorluta akisussaaffeqarnerput pillugu meeqqat oqaloqatigiartorlugit. 2020-mi Mariap iluatsitsisinini nangeqqippaa – tassani Aasiaat, Qeqertarsuaq, Ilulissat, Qasigianguit aamma Tasiilaq ornillugit. Meeqqat inuusuttullu 80-it mis-

saanniittut peqataapput, eqqakkallu plastikkit pillugit oqalliseqataalluaqaat sammisaqaqataalluarlutillu. Aamma titartaapput allagartarsualiorlutillu, pinggortitap paarinissaanut allanut isumassarsiusussanik. 2021-mi Qaanaami Ittoqqortoormiinilu assingusunik aaqquussisoqarnissaa pilersaarutaavoq.

Atuartitsinermut avatangiisit pillugit filmilaaq

Qanoq iliøriluni meeqqat angisuut pinggortitami isumalluutit paarineqarnissaat pillugu oqaloqatigilluarneqarsinnaappat? Maria Blichfeldt Petersen-ip filmi atorlugu oqallinneq aallartikkusuppaa. Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapiiffiqineqarluni issittumi ingeniøri Natazia Arnajaraq Nielsen suleqatigalugu filmilaaqqat pingasut suliarai, taakkulu qulequtaraat “Kalaallit Nunaat minguinnerusoq”. Filmit atuarfinni

akullernut atuartitsissutitut atorineqarnissaat siuner-tarineqarpoq. Eqqakkat tunisassiorturniit atoqqinneqarnissamik, ikuallanneqarnissamik toqqorneqarnissamilluunniit tungaanut angalasarnerat takutinniarneqarpoq. Atuartitsissutini filmit saniatigut sungiusaatit ilinniartitsisunullu ilitsersuutit suliarineqassaput. Atortussat 2021-mi naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Smid det i skralderen 2.0

Maria Motzfeldt besøgte i 2019 en række byer i Sydgrønland for at snakke med børn om affald og vores fælles ansvar for miljøet. I 2020 har Maria gentaget succesen – denne gang i Aasiaat, Qeqertarsuaq, Ilulissat, Qasigiannugit og Tasiilaq. De omkring 80 børn og unge, der deltog, kastede sig ivrigt

ind i snakke og aktiviteter om plastikaffald. De lavede også tegninger og plakater, der skal inspirere andre til at passe på naturen. I 2021 er det planen at holde lignende arrangementer i Qaanaaq og Ittoqqortoormiit.

Miljøfilm på skoleskemaet

Hvordan får man en god snak med store børn om at passe på naturens ressourcer? Maria Blichfeldt Petersen vil sætte gang i snakken ved brug af film. Med støtte fra Miljøfonden er hun, i samarbejde med arktisk ingeniør Natazia Arnajaraq Nielsen, i gang med at lave tre korte film med overskriften "Et

grønnere Grønland". Målet er, at filmene skal bruges til undervisning på skolernes mellemtrin. De kommer til at handle om affaldets rejse, fra det produceres, til det genbruges, brændes eller deponeres. Udover film vil undervisningsmaterialet omfatte øvelser og en lærervejledning. Materialet forventes færdigt i 2021.

Meeqqat imermik eqqiluisaarnermillu eqqumiitsuliaat

Sisimiuni kulturip illorsua Taseralik 2020-mi oktobari-mi FN-ip nunarsuarmi anguniagaa nr. 6, imermut minguitsumut eqqiluisaarnermillu tunngasoq pillugu meeqqanut sammisaqartitsivoq. Meeqqat assilienceq

ilinniarpaat aammalu erngup aqquai eqqumiitsuliortoq Arnajaraq Støvlbæk suleqatigalugu assilioirtorpaat. Assilisat 2021-mi aasakkut kulturip illorsuani saqqummersinneqassapput.

Naasunik uumasunillu qinaasineq

Qasigiannugit Katersugaasiviata meeqqat inuusuttullu peqatigalugit immatsinnik sissatsinnillu mingutsineq aallunniarpai. Tamanna sannavimmi misigisaqartitsinikkut aamma pinngortitami misissuinikkut ingerlanneqassaaq. Katersugaasivik atortunik – allisiummik, qalunik waders-inillu – pisiniarnissamut Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmit tapiiffineqarpoq, taamaalillunilu pinngortitap oqaluttuarisaanera-

nik avatangiisinilu unammillernartunik ilinniartitsineq sissami ingerlanneqartussanngorpoq. 2020-mi ukiakkut atuangiffeqarnermi katersugaasiviup sannavimmi qassutaarsiutit aamma Sassuma Arnaa pillugu sammisaqartitsinissaq neqeroortigaa. Katersugaasivik silami unnukut sumiiffiup sissaani saliinisamik aqqissuussinermik ingerlatsivoq. Aqqissuussinerit 2021-mi ingerlateqqinneqassapput.

Illup iluani naatsiiviit, atoqqitassat atorlugit sanaat

Salaatit naasullu akoorutissat illup iluani naatinneqarluarsinnaapput, aammalu atortut atornerqartussat atortut atoqqitat atorlugit suliarineqarsinnaapput. Qaqortumi Sulisartut Højskolianni klassi ataaseq misileraanissamut tapiiffineqarpoq. Naatitat plastikkinut

igitanut, soorlu neqinut atornerqarsimasunut naatinneqarsinnaapput, aammalu naasut sialuup ernganik annertungaatsiartumik imerternerqartarunik LED-inillu qaammaqqusersorneqarunik naalluarsinnaapput.

Børnekunst om vand og sanitet

Kulturhuset Taseralik i Sisimiut har i oktober 2020 afholdt en workshop for børn om FN's verdensmål nr. 6 om rent vand og sanitet. Børnene lærte om

fotografering og tog billeder af vandets vej sammen med kunstneren Arnajaraq Støvlbæk. Fotokunsten vil blive udstillet i kulturhuset i sommeren 2021.

På udkig efter planter og dyr

Qasigianniguit Museum vil med børn og unge sætte fokus på forurening af havet og af vores strande. Det skal ske med oplevelser i værkstedet og undersøgelser i naturen. Museet har fået tilskud fra Miljøfonden til indkøb af udstyr - som lup, net og waders - så formidlingen af naturhistorie og om

miljøudfordringer kan foregå ved strandkanten. I efterårsferien 2020 tilbød museet værkstedsarbejde om spøgelsesgarn og Havets Moder. Museet har også holdt et udendørs aftenarrangement om oprydning af strande i området. Arrangementerne fortsætter i 2021.

Indendørs have lavet af genbrugsmaterialer

Salater og urter kan sagtens dyrkes indendørs, og det udstyr, der skal bruges, kan laves af genbrugsmaterialer. Det har en klasse på Sulisartut Højskøliat i Qaqortoq fået støtte til at prøve. Grøntsager kan dyrkes i plastikaffald, fx kødbakker, og planterne trives ekstra godt, når de bliver passet med rigelige mængder regnvand og LED-belysning.

Pinngortitaq inuillu pillugit atuakkiat

Peqatigiiffiit pingasut meeqqanut inuusuttunullu atuakkiat allanneqarnerani suleqatigiipput: ICC, WWF Kalaallit Nunaat aamma Plastic not so fantastic. Atuagaq avatangiisinut, pinngortitamut silallu pissusiata allannguutaanut tunngasuusaaq. Meeq-qat inuusuttullu kalaallisut paasissutissanik

pissarsisinaanissaat, aammalu pinngortitamik avatangiisinillu illersuinissamut isumassarsiortissinaanissaat siunertarinqarpoq. Meeqqat siunnerfiusut 10-16-inik ukioqarput. Atuakkap 2021-mi ukiakkut piareernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Avatangiisit eqqakkallu pillugit pulaartitsisarfik

Nuna tamakkerlugu eqqagassalereqatigiiffik ESANI A/S kikkut tamarmik eqqagassalereq aammalu eqqakkat inunnt, uumasunut avatangiisinullu sunniutaat pillugit ilisimasani ajornaatsumik pissarsisinaanissaannik takorluugaqarpoq. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffik ikuallaavinni marluusuni, Nuummi aamma Sisimiuni sananeqartussani pulartitsisarfillius-

saaq. Tamatuma saniatigut ESANI A/S qarasaasiak-kut pulaartitsisarfirmik suliaqarniarpoq. ESANI A/S aallaqqaammut pulaartitsisarfiit atortullu digitaliusut pillugit ingerlatitseqqinnissamut periusissiusaaq. Periusissiap 2021-mi piareernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

ESASA

Bog om natur og folk

Tre organisationer er gået sammen om at skrive en bog til børn og unge: ICC, WWF Grønland og Plastic not so fantastic. Bogen skal handle om miljø, natur og klimaforandringer. Formålet er at give børn

og unge adgang til information om emnerne på grønlandsk og inspirere dem til at beskytte naturen og miljøet. Målgruppen er de 10-16-årige. Bogen forventes klar til efteråret 2021.

Besøgscentre for miljø og affald

Det nationale affaldsselskab ESANI A/S har en vision om at give alle nem adgang til viden om affaldshåndtering og om affalds påvirkning af mennesker, dyr og miljø. Derfor vil selskabet oprette besøgscentre ved de to affaldsforbrændingsanlæg, der skal opføres i Nuuk og Sisimiut. Derudover vil ESANI A/S lave et virtuelt besøgscenter. I første omgang udarbejder ESANI A/S en formidlingsstrategi for besøgscentrene og den digitale platform. Strategien forventes klar i 2021.

EQQAKKANIK ASSARTUUSSINEQ

2020-imi Avatangiisinut Aningaasaateqarfik eqqakkanut aaqqiissutissanik nutaanik ataatsimoorussanillu pilersitsinissamut 10 mio.koruuninik immikkoortitseqqippoq. Eqqagassalerinerup nutaamik aaqqissuunneqarnerani eqqakkat umiarsuakkt illoqarfinniit aamma nunaqarfinniit Sisimiunut Nuummullu, eqqakkanik ikuaallaavinnik nutaanik nutaaliaasunillu sanaffiusussanut assartorneqartassapput. Aaqqiissutissani nutaani eqqakkat naleqqut-tumik passunneqarnissaat, eqqakkat isumannaatumik ikuaallanneqarnissaat nukissiallu taakkunani pinngortup atorneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aaqqiissutissaq ESANI-mit ingerlanneqartussaq kommuninit tamanit atorneqassaaq, taakkunungali Avannaata Kommunia, maannarpiaq ESANI-mut ilaanngitsaq ilaatinneqanngilaq.

TRANSPORT AF AFFALD

I 2020 har Miljøfonden reserveret yderligere 10 mio. kr. til den nye, fælles affaldsløsning. Med den nye organisering af affaldsområdet skal affald transporteres med skib fra byer og bygder til Sisimiut og Nuuk, hvor der etableres nye, moderne affaldsforbrændingsanlæg. Den nye løsning skal sikre, at affald håndteres hensigtsmæssigt, at forbrænding af affald sker forsvarligt, og at energien derfra udnyttes.

Løsningen, der drives af ESANI, gælder for alle kommuner med undtagelse af Avannaata Kommunia, som på nuværende tidspunkt ikke er med i ESANI.

EQQAKKANIK ASSARTUUSSINERMI POORTUISARNERMILU MISILITAKKAT PITSAASUT

Eqqagassanik ikuallaasarnerup katersuutsinnissaanik aalajangiinermi ilaatigut eqqakkanik assartuussinermi poortuisarnermilu misileraanernit arlalinnit misilittakkat tunngavigneqarput. Suliani takutinneqarpoq, eqqakkanik assartuussinissamut periarfissanik pitsaasunik peqartoq, taamaattumillu eqqakkat ikuallaavinni nutaani angisuuni suliarineqarsinnaasut. Tamanna ataatsimut isigalugu avatangiisit peqqissuserlu eqqarsaatigalugit annertuunik pissarsivigneqartussaavoq.

2012-imili suliassaqarfimmi misileraanissamut aningaasanik immikkoortitsisoqartalerpoq. 2017-2019-imi suliaq annerpaaq suliarineqarpoq, tassani kommunit eqqakkanik assartuussinerannut 15,5 mio. koruunit immikkoortinneqarlutik. Naliliinermi takutinneqarpoq, kommunit eqqakkanik immikkoortitereriaatsinik, poortueriaatsinik assartuuseriaatsinillu assigiinngitsorpassuarnik misileraasimasut misilittakkaminillu avitseqateqartarsimasut.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq, sumiiffiit ilaanni containerit eqqakkanik eqiterissutit angisuut atorineqarlutik atorineqartarsimasut. Sumiiffinni allani eqqakkat palle-nik plastikkiniq poorlugit kipparissunnguannorlugit eqiterneqartarput. Aamma sumiiffiit ilaat eqqakkanik poorsuarnut big-bags-inut eqqakkanik eqiterisarnermik misilittagaqarluarput.

Sisimiuni aamma Nuummi ikuallaavissat nutaat piareerpata, assartuussinermi aaqqiissutissanik ingerlalluartunik qulakkeerinissamut assartuussinermi suliat pingaaruteqarput.

GODE ERFARINGER MED TRANSPORT OG PAKNING AF AFFALD

Beslutningen om at centralisere affaldsforbrændingen bygger blandt andet på erfaringer fra en række pilotprojekter om transport og pakning af affald. Projekterne har vist, at der findes gode muligheder for effektiv transport af affald, så affald kan behandles på nye, store anlæg. Det vil samlet set give betydelige gevinster i forhold til miljø og sundhed.

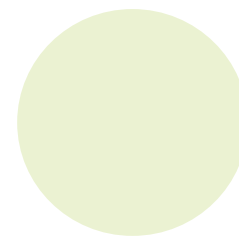
Der har siden 2012 været afsat midler til pilotprojekter på området. Det mest omfattende projekt blev gennemført i 2017-2019, hvor der blev afsat 15,5 mio. kr. til kommunale projekter med transport af affald. En evaluering har vist, at kommunerne har afprøvet og delt erfaringer med mange forskellige måder at sortere, pakke og transportere affald.

Som eksempler kan nævnes, at der nogle steder er afprøvet brug af store komprimatorcontainere til affaldet. Andre steder er affaldet blevet presset sammen til små firkantede paller i plastik. Nogle har også haft gode erfaringer med at presse affaldet sammen i big-bags.

Transportprojekterne er vigtige for at sikre, at der er velfungerende transportløsninger på plads, når de nye forbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk står klar.

AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIMMIIT 50 MIO. KORUUNIT

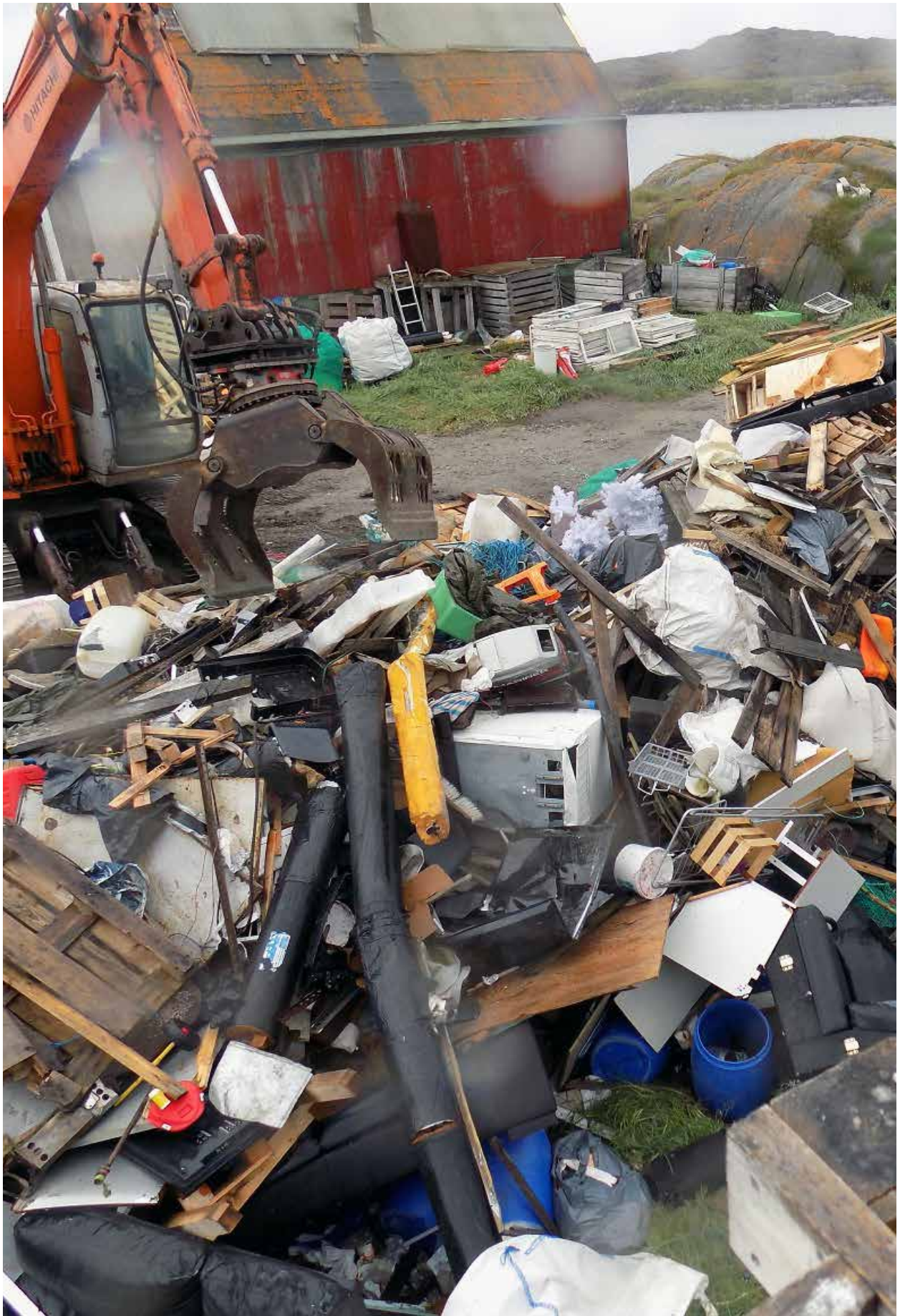

Eqqakkanik ikuallaaviit, eqqakkanik uninngatitsisarneq aammalu eqqakkanik poortuinnermut assartuussinermul-
lu atortut atorlugit eqqagassalerinermi aaqiissutissanik nutaanik pilersitsinissamut aningaasaliissutissatut
400 mio. koruunit missaat pisariaqartinneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Avatangiisinut Aningaasaateqarfik
tamatumunnga 2019-imi 10 mio. koruuninik aamma 2020-mi 10 mio. koruuninik immikkoortitsivoq, tamatuma-
lu saniatigut 2021-mi, 2022-mi aamma 2023-mi ukiumut 10 mio. koruunit immikkoortittassallugit. Kommunit
sanaartornermut 50 mio. koruuninik tapiiffigineqassapput, aningaasallu sinneri avataaniit aningaasalersuisoqar-
neratigut pissarsiarineqassapput.

50 MIO. KR. FRA MILJØFONDEN

Etableringen af den nye affaldsløsning med affaldsforbrændingsanlæg, affaldsopbevaring og materiel til
pakning og transport af affald forventes at kræve investeringer på omkring 400 mio. kr. Miljøfonden har
reserveret 10 mio. kr. hertil i 2019 og 10 mio. kroner i 2020, og derudover vil der blive reserveret 10 mio. kr.
årligt i 2021, 2022 og 2023. Kommunerne giver et samlet anlægstilskud på 50 mio. kr., og de resterende
midler opnås via ekstern finansiering.

Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup isertitai

2020-MI ISERTITAT

2020-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup isertitai tamarmik nukissiornermi tunisassianut avatangiisinut akitsuutinit pissarsiarineqarput. Ilaatigut motorinut benziinamut kiisalu gas- aamma dieseluuliamut literimut akitsuutit 10 ooriusut akilersinneqartarput. 2020-mi isertitat katillugit 15 mio. koruuninik amerlassuseqarput.

Naalackersuisut Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmi aningaasanik ukiumut aningaasaliiffiusumut tullermut nuussisinnaapput. 2020-mi periarfissaq taanna nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermi aaqqiissutissanut nutaanut aningaasaliinissamut sipaagaqarnissamut atorneqarpoq, taamatullu aningaasanik suliassanut neriorsuuteqarfigineqarsimasunut akiliisoqarpoq aammalu suliassanit piviusunngortinneqarsimanngitsunit nuussisoqarluni.

ISERTITASSAT

Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup 2021-mi isertitassai 16. mio. koruuniussasut naatsorsuutigineqarpoq. Siunissami Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmut aningaasanik amerlanerusunik nuussisoqartarnissaa siunertarineqarpoq. Tamanna ukuninnga atuutsitsilernikkut pisinnaavoq:

1. **avatangiisinut akitsuutit il.il. nutaat, nioqqutissanut suliannullu, immikkut avatangiisinut artorsartitsinnaasunut akitsuusiunneqartut**
2. **avatangiisinut akitsuutit, pissusilersornernik aalajangersimasunik siuarsaanissamut siunertaqarfiusunut**
3. **Nunap Karsianit aningaasaliissutit**

Innuttaasut akitsuutinik amerlavallaanik artukkerneqannginnissaat Naalackersuisunit eqqumaffigineqarpoq. Avatangiisinut akitsuutit avatangiisinilu pitsanngorsaanerit tamatigut ersarissumik ataqatigiittartussaapput.

Indtægter til Miljøfonden

INDTÆGTER I 2020

I 2020 er samtlige indtægter til Miljøfonden kommet fra miljøafgifter på produkter til energifremstilling. Der opkræves blandt andet 10 øre i afgift pr. liter motorbenzin samt gas- og dieselolie. Det har samlet givet en indtægt på 15 mio. kr. i 2020.

Naalakkersuisut kan overføre midler i Miljøfonden til kommende finansår. I 2020 er denne mulighed blevet brugt til at spare op til investeringer i den nye nationale affaldsløsning, ligesom der er overført midler, der skal udbetales til projekter, der har fået tilsagn, og midler fra projekter, der ikke bliver realiseret.

KOMMENDE INDTÆGTER

Indtægterne til Miljøfonden forventes i 2021 at blive 16 mio. kr. Det er hensigten, at Miljøfonden på sigt kan tilføres yderligere midler. Det kan ske ved indførelse af:

1. **nye miljøafgifter mv., der pålægges varer eller aktiviteter, der kan medføre en særlig miljøbelastning**
2. **nye miljøafgifter, der har til formål at fremme en bestemt adfærd**
3. **bevillinger fra Landskassen**

Naalakkersuisut er opmærksom på, at borgerne ikke skal belastes af for mange afgifter. Der skal altid være en synlig sammenhæng mellem miljøafgifter og miljøforbedringer.

2021-mut naatsorsuutigisat

2021-mi Avatangiisinut Aningaasaateqarfik suli annertuumik soqutigineqartoq paasinarsisimavoq. Qinnuteqar-nissamut piffissarititaasup 1. februaari 2021-mi naanissaa sioqqullugu Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup qinnuteqaatit 66-it tigusi-mavai. Tassani aningaasanik qinnuteqarfiusinnaasut tassaapput:

1. Kommuni sulianut, piorsaanermut, atortunut, nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermi aqqiissutissanut tapertassanik pisiniarnermut aamma sulisunik ilinniartitsinermut tunngasunut (3,1 mio. koruunit)
2. Sulianut, saligaatsuutitsinermut eqqakkanillu immikkoortiterisarnermik annertusititsinernut imaluunniit eqqakkat ataasiakkaat immikkortuunik issunngortitsisarnermut tunngasunut (1 mio. koruunit)
3. Sulianut, aalisarnermi qassutinut/atortunut qimaannakkanut aamma aalisarfinni piniariartarfinnilu saliisarnermut tunngasunut (1 mio. koruunit)
4. Sulianut, innuttaasut suliffeqarfiillu isumalluutiniq eqqumaffiginninnerinik annertusititsinermik kinguneqartussanut (0,5 mio. koruunit)

Taakku saniatigut 2019-imi aamma 2020-mi pisutut nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermi aqqiissutissanut 10 mio. koruunit immikkoortinneqarput.

Forventninger til 2021

Der har vist sig fortsat stor interesse for Miljøfonden i 2021. Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har modtaget 66 ansøgninger inden fristen den 1. februar 2021. Der kunne søges om midler til:

1. Kommunale projekter vedr. opgradering af affaldshåndtering, indkøb af materiel til understøttelse af den nationale affaldsløsning og oplæring af mandskab (3,1 mio. kr.)
2. Projekter vedr. renholdelse og øget affaldssortering, genanvendelse eller kompostering af de enkelte affaldsfraktioner (1 mio. kr.)
3. Projekter vedr. efterladte fiskegarn/-redskaber og renholdelse af fiske- og fangstpladser (1 mio. kr.)
4. Projekter, der medfører en øget ressourcebevidst adfærd hos borgere eller virksomheder (0,5 mio. kr.)

Der er desuden reserveret 10 mio. kr. til den nationale affaldsløsning på samme måde som i 2019 og 2020.

**Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik
Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø**

Postboks 1015

3900 Nuuk

Oq./Tel.: + 299 34 50 00

Saqqummersinneqarpoq | Udgivet: September 2021

Ilusilersornera | Grafik: INUVA

Naqiterneqarfia | Tryk: N Offset